

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XIV. An possit Credi, an & Appeti aliquid ad salutem pertinens?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Donū Dei est, & scire quid facere debeamus, & diligere ut faciamus subaudi, In rebus ad salutem pertinentibus. Sic & Conc. A-rafricanum; & S. Patres S. Hier. ep. ad Algasiam q. 8. *Lex, que in corde scribitur, omnes continet nationes; & nullus est, qui hanc legem nesciat. Vnde omnis mundus sub peccato est, & omnes prauaricatores legis sunt.* Aug. in Ps. 57. *Hoc, quod tibi non vis fieri, ne feceris alteri; antequam lex daretur, nemo ignorare permissus est. ut esset, vnde iudicarentur.* Rationem adfert S. Prosper lib. contra Collat. c. 22. *Quis ambigat, hinc sapientiam humano generi ad temporalis vite utilitatem, ex natura à Deo condita superesse reliquijs; Si enim ad ista terrena ordinanda rationalis animi non vigeret ingenium, non vivata esset; sed extincta.*

Demum Pharaonis cor induravit Dominus, id est, speciale auxilium ei negabat; & tamen, Exo. 9. cognoscens verum morale ait: *Peccavit Dominus in istis; ego & populus meus impij.*

II. HÆRESIARCH. PELAGIANI asseruerunt, solis lib. arb. viribus hominem posse omnia moralia præcepta implere, tērationes vincere, mala declinare, agere bona; id quod, sine vlla gratia Dei; Teste S. Aug. l. de her. c. 88.

LUTHERO-CALVINISTÆ contra, sic extenuant vires arb. lib. ut penè extinguant: Negantque posse ex ijs, quicquam boni moralis agi, sine Fide iustificante, gratiaque speciali, quod omnia opera sint peccata. Limitant id quidam, posse aliquam impleri legem, Verbi gratia de non occidendo. &c. quoad opus externum; at non quoad internum cogitatum.

PAPISTA. Omnia præcepta moralia, quoad substantiam operis, longiore tēpore nemo potest implere solis naturæ virib. Vide Luthero-c. p. 4. q. 43. 44. 45.

QVÆSTIO XIV.

An sine speciali gratia possit CREDI, An appeti aliquid ad salutem pertinetens?

I. HÆRESIARCH. PELAGIVS Vitum que affirmavit. PRIVS. Sola naturali intelligentiā, speciali auxilio, omnia Fidei mysteria capi, credi, que posse. 1. Quia pagani & hæretici credunt aliquid. 2. Quia res factæ, rationem excedentes, sine speciali creduntur auxilio: ergo potest & veritas aliqua. 3. Quia dei articuli tot sunt confirmati testimonio, ut certum omnium iudicio credi oportere. Ergo alio minus auxilio.

PAPISTA. Negat; Sicut Oportet, credi posse. 1. Quia Ioa. 6. *Nemo potest venire ad me, id est, credere, nisi Pater meus traxerit eum.* Phi. 1. *Vobis donatum est, non tantum ut in illum credatis, Act. 14. Aperuit Dominus ostium fidei.*

2. Ratio. Quia Ecclesia orat pro conversione.

3. Alias sequeretur, Initium salutis esse ex nobis. Demum nullum opus primum à nobis solis inchoari, perficique potest: ergo nec Credi.

DICO AD I. Credunt aliquid, sed non SICVT OPORTET, sc. ex parte obiecti, Dei; subiecti, absque dubitatione, & ex affectu pio subiectionis sui.

AD II. Donum est ex integra causa malum si ex vna, sat est.

AD III. Sic humana fide creditur, non Diuina, quæ ob Reuelantem Deum credit, non tam ob Modum reuelationis.

II. POSTERIVS. HÆRESIARCH. PELAGIVS. Sola humana voluntate potest desiderari, ac peragi quicquid pertinet ad salutem.

SVADEBANT istis, 1. Facienti quod in se est, Deus gratiam non negat: ergo ad hanc suis viribus se preparare potest.

8. Ad. 10. Centurio per eleemosynas promeruit in
fuiti a Petro.

3. Possunt naturæ viribus moraliter bona fieri: at
hæc sunt quædam dispositio ad diuiniora.

4. Homo naturalem habet inclinationem ad dilige
dum Deum, vt Autorem naturæ.

5. Homo potest creaturam diligere super omnia:
ergo & Creatorem.

PAPISTA. I. Sine specialiauxilio
non potest homo quid velle aut facere
pertinens ad salutem.

1. Quia Isa. 65. *Inuentus sum à non que
rentibus me* Luc. 19. *Venit Filius hominis
Quærere, & saluum facere, quod perierat.* Io.
an. 15. *Sine me nihil potestis ad salutem.* Io.
an. 15. *Sine me nihil potestis ad salutem.* Io.
an. 15. *Qui cepit in nobis opus bonum, ipse
perficiet vsque ad diem Christi.*

2. Sic & Traditio Ecclesiæ, & Defi
nitio Conciliorum: & praxis orans quo
tidie: *Actiões nostras aspirando praueni, &
adiuando prosequere.*

II. Nec PRAEPARARE se ad gratiã
potest vllus absque speciali auxilio.

1. Sic Scriptura: Pl. 84. *Conuerte nos
Deus salutaris.* Pl. 76. *Dixi, nunc cepi; hæc
mutatio dextera excelsi.*

2. Ita similitudines; Pl. 142. *Anima
mea sicut terra sine aqua tibi.* Jerem. 18. 47.
Rom. 9. *Vt lutum in manu figuli.* 2. Cor. 2.
*Eratis mortui in peccato: At mortui se dis
ponere nequeunt.* Iac. 1. *Genus nos ver
bo veritatis.*

3. D. Thom. Eius est disponere ad for
mam, cuius est introducere formam: at
hoc Dei; ergo & illud.

III Deus in statu lapsò non potest si
ne speciali auxilio diligi perfecte, vel im
perfecte, vt Autor naturæ, nec vt Largi
tor gratiæ & gloriæ. Est autem *Dilectio
Dei*, quæ actus voluntatis, duplex: *Natura
lis*, vt Autoris naturæ: *Supernaturalis*, vt
Largitoris gloriæ. *Vtraque perfecta vel*

imperfecta trifariam. 1. *Quæ Deum an
teponit omnibus, aut non omnibus ap
pretiatiue: 2. Intensius diligens, aut minus
intensè. 3. Intente & continuo diligens,
non vno solum actu.*

DICO AD I. Faciens quod in se est,
moralis sanctitate prouocat Deum ad
Donum gratiæ: at petendo & desideran
do suis viribus gratiam acquiri posse,
Pelagianum est.

AD II. Centurio antè non fuit omni
no infidelis; nam sciuit, coluitq; vnum
Deum. Dein fuerit infidelis; illa tamen
opera bona haud absq; Dei gratia facie
bat, disponente ipsum ad credendum.

AD III. Moralia bona licet nõ reddat
magis indispositum; non tamen dispo
nunt ultra suam naturalem actiuitatem
ad gratiam, quæ altioris est ac transcen
dentis ordinis.

AD IV. Non sequitur. Nam incli
natio naturalis etsi in homine maneat
per modum actus primi; nequit tamen
in actum secundum exire sine gratia; ob
naturæ corruptionem.

Neque necesse est, vt vbi est Inclina
tio in actu primo, adsint & vires ad a
ctum secundum: Nam inclinamur ad
beatitudinem; non tamen absque gra
tia beamur.

AD V. Non sequitur. Quia sensibi
lia magis cognoscuntur.

Et quia natura corrupta semper
ad se, suaque incli
nat.

DE